

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 43.

Stockholm den 27 Oktober 1910.

3:e årg.

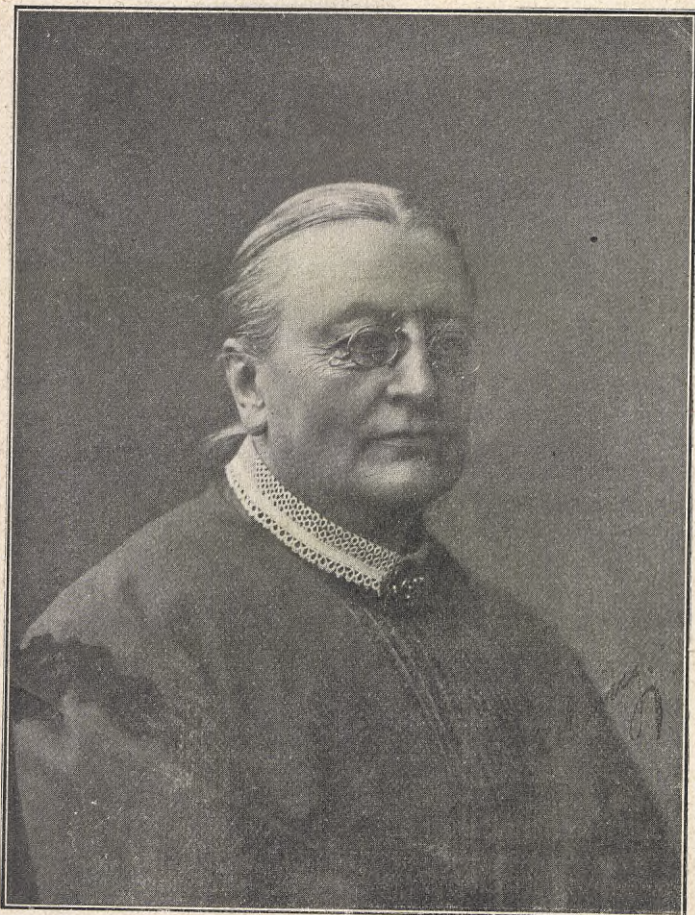
Prenumerationspris: 1/4 år . . kr. 4: 50 1/2 år . . kr. 2: 50 3/4 " . . " 3: 50 1 " . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11-12. Sthlm 1910, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonsskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonnspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonns bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	---	--	---

Professorskan Maria Ribbing, f. de Vylder.

"Ik dien"

Huset Oraniens valspråk.

Fru Maria Ribbing, f. de Vylder, föddes i Stockholm 1842 och fick där den uppfostran, som då för tiden bestods unga flickor utan förmögenhet. Sjutton år gammal inträdde hon som elev vid den då nyöppnade "Lärokursen för fruntimmer" — hon har för icke länge sedan själf skildrat den i Dagny — och studerade under lärare sådana som Fock och Cederschiöld. Tre år senare blef hon "repetitrice" vid det nybildade Lärarinneseminarieriet och några år därefter lärarinna vid Normalskolan för flickor, i hvilken befattning hon kvarstod tills hon 1871 ingick äktenskap med sedermera professor och rektor magnificus Seved Ribbing i Lund. Hon hade med honom fyra barn, af hvilka tre öfverleiva henne. Under hela sitt lif stod hon i nära och flitig rapport med all slags kyrklig, pedagogisk och filantropisk verksamhet i vårt land. Det var bl. a. hon, som först omfattade tanken på en svensk kyrkoförsamling i Köpenhamn, och likaså var hon den som tog initiativet till hemmet för obotligt sjuka i Lund. Vid sin död var hon ordförande i Lunds K. F. U. K. och verksam medlem af styrelserna för Arbetsklassens barnhem, Mjölkdroppen, Skollofskolonierna, Barnbespisningen, Soppkokningsanstalten, Lunds frivilliga fattigvårdsförening, Lunds hushållsskola, K. F. U. M:s damkommitté, Svenska kvinnors missionsförening och

S. C. M. ...

Svenska kvinnors evangeliska nykterhetsförbund; hon var ytterligare medlem af ett tjugutal föreningar sådana som Fredrika-Bremer-Förbundet, Jerusalemsföreningen, "Isberg-ska hemmet" (förening för nödställda ogifta mödrar och deras barn), Gustaf Adolfsföreningen, Samfundet S:t Erik m. fl.

Tillsammans med sin make utöfvade hon i det tysta en utomordentlig välgörenhet; båda intresserade sig varmt för ungdomen och dess sträfvanden, och otaliga äro de skyddslingar på vidt skilda områden, som genom dem hjälpts fram i världen.

En stark, aldrig sviktande vilja till det goda omfattade hon med varmt och verksamt intresse allt som kunde verka höjande och väckande, på ett eller annat sätt vara ungdomen till gagn; särskildt satte hon stora förhoppningar till den kristliga ungdomsrörelsen, som hon kraftigt understödde.

Hon afled i Lund den 14 oktober och stora och utomordentliga hedersbetygelser visades hennes minne. Då efter mörkrets inbrott kistan fördes till Domkyrkan för att där bisättas stodo ljus i alla fönster. Vid jordfästningen följande dag var Domkyrkan till sista plats fylld af sorgklädda. Offentliga och enskilda byggnader flaggade på half stång. Stora människomassor följde henne till grafven.

* * *

Detta är i korta drag de yttre konturerna af ett människolif och en lifsgärning, hvars storhet framträder klarare än någonsin nu, då den är avslutad.

Men så tyst utfördes och så omfattande var den, att få ens bland hennes närmaste kände den i hela dess utsträckning. Det fanns ännu ett skäl härför: man glömde lätt hvad hon gjorde för hvad hon var. Så starkt var intrycket af själfva hennes personlighet, att detaljerna af hennes mångsidiga verksamhet ej sällan trädde i bakgrunden.

Jag önskar att jag för dem, som icke kände henne, kunde ge en bild af henne i det hem, hvars medelpunkt hon var, den hvita, låga, gammaldags byggnaden med de soliga rummen; att jag kunde beskrifva denna atmosfär af strålande godhet och aldrig sinande välvilja, som mötte den besökande.

Hon var alltid där och inte bara i den bemärkelsen, att hon af hälsoskäl sällan lämnade sitt hem, utan äfven så, att hon helt var närvarande för den hon talade med, att i det ögonblicket gaf hon hela sin uppmärksamhet, hela sitt deltagande. Det har gått en jämn ström af råd- och hjälpsökande genom Spoletorpsrummen, hvarvid den ene ofta aflöste den andre; det har knappast gått en dag under mer än ett kvartsekel utan att afgörande af ett eller annat slag lagts i hennes händer. Men aldrig tvekade hon inför ansvar, så som en yngre generation ofta gör, ännu mindre att offra tid och tankar för dem som behöfde henne.

Hon tycktes alltid i jämvikt, alltid i harmoni, och detta lugn — kanske ett arf af holländska förfäder — återverkade på den besökande.

Det var emellertid inte bara i vanlig bemärkelse råd- och hjälpsökande, som ringde på den gamla klocksträngen. Det var också de många vännerna. Den unga

Maria de Vylder liksom hennes blifvande make, professor Seved Ribbing, tillhörde Fredrika Bremers krets. Det var på Årsta de gjorde hvarandras bekantskap, och här och i det dåtida Stockholm knöto de vänskapsband, som upplöstes först af döden. I det sista bevarade hon och omgafs af sina ungdomsvänner, än mer, hennes moderliga hjärta omfattade också deras barn och barnbarn. Artur Hazelius var en af dessa ungdomsvänner och för hans moderlösa son Gunnar var det Ribbingska hemmet ett andra hem. I gästrummen på Spoletorp — som så mycket annat där förde de osökt tanken på ankans oljekrukä — fanns nästan alltid någon som kunde spåras tillbaka till hennes ungdomstid, vid frukostbordet bland andra gäster nästan alltid något skolbarn, hvars mamma var sjuk eller bortrest eller eljest urständssatt att rätt tillse, att barnet åt sig väl mätt. Som om det varit en naturligt sak serverades alla mål för ungefär dubbelt så många, som ursprungligen voro beräknade; samma ordnande hand, som organiserade föreningar och deras verksamhet, styrde stilla och omärkligt ett hushåll, som i sig själf varit nog och öfvernog för en vanligt begåfvad kvinna.

Där representerades också i stor stil. Nobelpristagare och universitetets utländska gäster voro gäster på Spoletorp, men man glömmes dem lätt för de sjuka, som där funno en fristad, de trötta, som funno hvila; en af landets mest kända män — och antagligen flere — har under någon tid varit "gömd" på Spoletorp!

Ingen förstär när och hur det kunde ske, men det är ett faktum, att hon alltid fann tid att personligen besöka fattiga och sjuka, att hon förde en omfattande korrespondens, läste mycket och ej sällan uttalade sig offentligt i sakrika och underhållande tidningsartiklar.

Hvad hon var som maka och mor tillhör icke offentligheten, men utan tvifvel bottnade mycket af hennes underbara styrka i den fullkomliga lycka, det fullkomliga förstående, som gjorde hennes lif vid sidan af den, som stod henne närmast, till hvad hon själf en gång kallade det: "ett dagligt gästabad".

Det ligger nära till hands för den som älskar mänskligheten att individen så småningom träder i bakgrunden.

Ingenting kunde vara hennes natur mer främmande, med varsamt, aldrig tröttnande intresse sökte hon utforska och framdra i ljuset det väsentliga hos hvar och en. En af hennes vänner, en blind dam, berättade hur hon som halfvuxen flicka deltagit i lektionerna vid normalskolan och där gjort sin unga lärarinnas bekantskap. Maria de Vylder undervisade den tiden nio timmar om dagen för att underhålla sig själf och sin gamla mor, men hon fann äfven utanför lärorummet alltid tid och intresse för sina elever, likasom hon under hela sitt lif ömmade för de olyckliga.

Hon förstod, att för denna lilla flicka det förfärliga var, att hon ingenting kunde göra för sina medmänniskor. Och hon ingaf henne tanken att hon, den blinda, kunde vara andra blinda till hjälp och tröst.

Ett rikt och nyttigt lif blef lärjungens, och många ha genom henne blifvit hulpna, för många har bördan lättats, profningen vändts i välsignelse.

Juvel- Guld- & Emalj arbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Åberopa alltid annonserna
 i Dagny

— Och — tillade den blinda — hon lärde sig att skriva blindskrift, något som då var mycket ovanligt, för att jag själf skulle kunna läsa hennes bref!

Samma hennes vän berättade ett litet drag, belysande för lifvet på Spoletorp. Vid ett af hennes årliga besök i det Ribbingska hemmet kom en ung gosse in i rummet, som skakade hand endast med henne och som tycktes tillhöra familjen, men likväl, det visste hon, icke var någon af dess medlemmar. Hon frågade sedermera hvem det var och fick till svar: "åh det var Bengt! Han kommer en stund hvar dag. Han tycker om att vara här!"

Det var många bland de unga, som tyckte om att vara på Spoletorp, och för dem alla hade hon ett hjärtligt välkommen, ett vaket moderligt intresse.

En djup och varm religiositet var det centrala hos denna rikt begåfvade kvinna. Den genomsyrade hela hennes lif, den uppbar henne under de sorger och pröfningar, som stundom slag i slag drabbade henne. Under sin långa plågsamma sjukdom bevarade hon samma underbara sinnets jämvikt, samma lefvande intresse för lifvet och människorna; in i det sista såg hennes ljusa hoppfulla sinne möjligheter att utnyttja till människors gagn och lycka.

Ramen för en uppsats sådan som denna rymmer helt hvarken hvad hon var eller hvad hon utförde i lifvet. Men just på denna plats bör betonas, att hon var en af pionjärerna för den högre kvinnouppfostran i Sverige och banbrytande öfver allt där det gällde att nedrifva skrankor, som hämmade kvinnans möjligheter till nyttigt arbete, till en god insats i mänsklighetens utveckling.

I outplånlig tacksamhetsskuld för hvad vi utan kamp ha vunnit, stå vi till kvinnor sådana som hon, hvilka lif och gärningar öfvertygade bättre än vältalighet, hvilka genom sin personlighet besegrade hvarje hinder och som för egen del ingenting begärde mer än detta att få i anda och sanning tjäna.

Hedvig af Petersens.

Ett namn upprepas århundraden igenom af millioner munnar — det är rykte. Det goda, som du tänkt och utöfvat, den anda af dig, som verkar och fortplantar sig oändliga generationer igenom, det är den sanna odödligheten på jorden.

Fredrika Bremer («Presidentens döttrar»).

Insänd litteratur.

- Wilhelmssons förlag, Stockholm: **Fredrik Borg**. Idealisten och föregångsmannen. Biografisk studie af *Louise Hamilton*. —
 P. A. Norstedt & Söners förlag, Stockholm: **Johan Baner**. Andra delen. Af *Gustaf Björnin*. —
 A. B. Ljus förlag, Stockholm: **Pennskaffet**. Af *Elin Wägner*.
 Lars Hökerbergs förlag, Stockholm: **Modern märkbok**. Ritad af *Sam Andersson*.

Kvinnans värnplikt.

Intet är nytt under solen, säger man ju, och tanken på en sorts kvinnlig värnplikt är det sannerligen icke. När Sigrid Posses broschyr "Kvinnans värnplikt" denna höst gjordes till föremål för en del uppmärksamhet, särskildt genom den sig i oändlighet förlängande enquete'n i Aftonbladet, så var det ej heller nya tankar som uttalades. Redan 1885 hade Esselde i sista häftet af Tidskrift för hemmet i artikeln "Gifves det en värnplikt för kvinnan?" framkommit med idén om en formligen stadgad kvinnlig värnplikt, hvars område skulle blifva sjukvården. För Esseldes varmt fosterlandsälskande sinne stod det såsom en stor uppgift för Sveriges kvinnor att i en tid, då den offentliga sjukvården ännu stod så lågt, få gifva något år af sin ungdom till utbildning i sjuksköterskeyrket för att, om krig skulle utbryta, kunna fylla det behof af tränade sköterskor, som då på intet annat sätt kunde tillgodoses.

Detta var den bärande tanken i Esseldes förslag. "Men", utbrister hon, "de offer den kvinnliga ungdomen bringat försvaret, skola icke utgöra ett dödt kapital", och så kommer hon in på den nytta sjukvårderna äfven i fredstid skulle ha af sina förvärfvade kunskaper, direkt vid sjukdom och olycksfall och indirekt genom den insikt de fått om allmän hygien, ordning och renlighet. Och därmed var Esselde inne på de synpunkter, som varit mera bestämmande för senare framkomna förslag.

I tidningen Idun inflöt 1901 en kortare artikel, signerad Ella Rot, hvare upptogs frågan om kvinnlig värnplikt. Författarinnan, som flyktigt omnämner Esseldes och Ellen Keys framkastade tankar i denna sak, framhöll att under "värnpliktstiden" skulle kvinnorna inhämta kunskaper i barnavård, sjukvård, hälsovård, klädsömnad och matlagning.

År 1905 framkom en kvinnlig schweizisk läkare, d:r Ida Hilfiker, Zürich, med ett förslag om ettårig värnplikt för kvinnor, afsedd att inrikta den kvinnliga kraften till afhjälpande af det sociala eländet. Förslaget väckte ett stort uppseende äfven utom Schweiz, och den italienska kvinnotidningen "Vita femminile italiana" hade en utförligt motiverad och i detaljer ingående redogörelse för förslaget af dr Hilfiker själf.

När fru Gerda Hellberg på Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt centralstyrelsemöte 1907 i Karlstad i ett föredrag framkastade en tanke om att staten borde för hela sin vuxna kvinnliga ungdom införa ett särskildt utbildningsår, ett "kvinnoår", med undervisning af den blifvande modern och samhällsmodern som tyngdpunkt, var hon icke påverkad af d:r Hilfikers förslag, som hon icke kände till, och näppeligen heller af andra förut framkomna förslag. Icke hade hon heller själf med sin idé sammankopplat ordet "värnplikt", ehuru detta sedan under diskussionen af saken och i en enquete, som anordnades af Dagens Nyheter, blef den fastslagna termen. Fru H:s idé var en sorts ettårig kvinnlig högskoleundervisning, som särskildt skulle vara af stor vikt

och betydelse för den obemedlade klassens unga kvinnor, hvilka, när de gå ut i lifvet, oftast äro totalt blottade på insikter om rationell skötsel af sig själfva, sitt hem och sina barn. Att de lärdomar, som i detta afseende meddelas, ej skulle vara föspillda på de kvinnor som icke blifva mödrar, betonades med fog af fru Hellberg. Någon sorts detaljerad praktisk plan framlade hon icke.

Sigrid Posses bok, som utkom denna höst strax efter sedan tidningen Idun haft en prisbelönad uppsats "Kvinnorna under fanan" af Karin Kemm, där ett kvinnligt värnpliktsår påyrkades, utgör, såsom synes af det ofvan nämnda, ett upptagande af redan framförda idéer, men skiljer sig från dessa genom det detaljerade program för det praktiska ordnandet af saken, som den kommer med. Sigrid Posses "praktiska" ordnande af saken, att förlägga kvinnornas "tjänstgöring" till sjukhusen, är emellertid så pass litet praktiskt, att det helt enkelt är outförbart — äfven om penningar därtill kunde anskaffas. Öfver hufvud taget torde funderingarna öfver kvinnlig värnplikt falla på detta mycket enkla faktum — att staten med all säkerhet icke vill kosta på kvinnorna något sådant. Det liknar sig bra mycket till att resonnera om påfvens skägg, när man börjar tala om att kvinnorna måste vara färdiga att liksom männen offra en tid af värnplikt för landet — kvinnorna, som kräfvat rättigheter (politisk rösträtt) lika med männen, skola såväl som dessa vara redo att tjäna sitt land. Ja väl, men männen vilja icke bevilja anslag åt kvinnorna för att under någon tid "tjäna sitt land", det torde nog vara ett oomkullrunligt förhållande ännu så länge. Huru ha kvinnorna ej tum för tum fått kämpa sig till bidrag af staten till undervisning och utbildning. Och dock måtte det väl äfven vara till fosterlandets fromma, att dess kvinnor ej växa upp efterblifna och okunniga. Skulle man kunna tänka sig, att staten, som ständigt hållit igen när det gällt kvinnorna, plötsligen skulle lämna medel till en lång extra undervisningstid — låt var af mera praktisk läggning än skolorna — blott emedan etiketten "värnplikt" sättes på densamma. Allt hvad de kvinnliga värnpliktsiffrarna önska är ju saker, som lämpligen borde följa med den nuvarande skolundervisningen — och delvis redan gör det — undervisning i hygien, matlagning, ett hems skötande, plus barnavård och sjukvård. Det är ju blott idealet af den undervisning man önskar den kvinnliga ungdomen. Men statsanslagen, som skulle möjliggöra den, räcka ej till för kvinnorna.

Det verkar icke så litet komiskt att Sigrid Posse i sin broschyr genast på första sidan gör ett utfall mot agitationen för "den s. k." kvinnans rösträtt och talar om att kvinnorna först måste blifva m å l m e d v e t n a och k u n n a sköta sina stora plikter, något som värnpliktstiden skulle lära dem, innan rösträtten genomföres — "om den nu skall igenom" tillägger förf. inom parentes. Komiskt därför, att Sigrid Posse icke tycktes ha en tanke på, att skall man en gång komma därefter att af staten få medel till en sex månaders särskild utbildningstid för hela landets kvinnor, så torde med allra största sä-

kerhet detta ej komma att ske förr än kvinnorna själfva få ett direkt inflytande på lagstiftningen. Som ofvan framhållits, de bestämmande männen i staten ha hitintills icke varit vidare generösa mot kvinnorna och torde ännu så länge alltjämt lämna åt kvinnorna själfva att till största delen på egen hand sköta sin utbildning, där den går utöver de första elementära kunskaperna.

Det lär nog först vara i ett nytt, helt omgestaltadt samhälle, som talet om kvinnoår eller kvinnlig värnplikt — huru man nu vill kalla det — verkligen skulle kunna komma på dagordningen. För närvarande är det hela alltför utopiskt — icke på grund af kvinnornas ovilja att taga på sig skyldigheter, men på grund af männens bristande vilja att på allvar taga kvinnorna med — i rättigheter och skyldigheter — till statens och samhällets nytta och gagn.

Elpis.

En konferens för diskussion af arbeterskeförhållanden.

Den 6:te och 7:de nov. kommer en konferens i ofvan angifna syfte att anordnas i Stockholm. Inbjudningscirkuläret, som är underteckadt dels af representanter för arbeterskorna, dels af representanter för sådan verksamhet som utöfvas till arbeterskornas nytta, säger bland annat: "En af de viktigaste sociala frågor, som sysselsätta vår tid, är frågan om hur arbeterskornas ställning skall kunna förbättras, så att de få möjlighet att lefva och arbeta under för deras fysiska och andliga hälsa mindre ogynnsamma förhållanden. Erfarenheten har visat, att fabriksarbetet i många afseenden är skadligt för kvinnan, men mycket kan göras för att minska och afvärja de vådor det medför. Genom skyddslagstiftning, genom noggrann hygien och rationella anordningar på arbetsplatserna, genom goda bostads- och matförhållanden samt genom att upplysning sprides bland arbeterskorna kan väsentliga förbättringar i deras arbets- och lefnadsförhållanden åstadkommas."

Med anledning af att yrkesfarekommitténs förslag till ny skyddslag i många punkter berör kvinnorna, tro inbjudarinnorna att det skulle vara fördelaktigt om arbetare och arbeterskor, arbetsgivare samt andra för saken intresserade beredes tillfälle att diskutera frågor, som röra arbeterskornas ställning.

Konferensens program upptager diskussioner om "Svensk kvinno- och skyddslagstiftning", inledare aktuarien i kommerskollegium d:r M. Marcus, "Behöfva vi kvinnliga yrkesinspektörer?", inledare fröken Gerda Meyerson, "Hvad kan göras för att väcka och vidmakthålla bildningsintresset hos arbeterskorna?", inledare fru Ebba Heckscher, f. Vestberg, "Arbeterskornas bostads- och matförhållanden", inledare d:r Alma Sundquist samt "Hvad kan göras för att sprida yrkeshygieniska kunskaper?", inledare fru Maria Anholm.

Konferensen avslutas med ett offentligt möte d. 7.

nov. kl. 8 e. m., då programmet upptager kortare anföranden i de frågor konferensen behandlat samt framläggande af de önskemål den uttalat. Som inbjudare stå: Emilia Broomé, Elin Engström, Natalia Frölander, Ruth Gustafsson, Augusta Helin, Kerstin Hesselgren, Agnes Ingelman, Alina Jägerstedt, Gerda Meyerson, Gertrud Månsson, Ada Nilsson och Agda Östlund.

En kvinnoförenings tio-åriga jubileum.

Östermalmsföreningen af Hvita Bandet i Stockholm firade söndagen d. 16 okt. sitt 10:de arbetsår. Föreningen, som bildades i okt. 1900 af fröken Emilie Rathou, började i all ringhet med en anslutning af endast 10 medlemmar och en tom kassa. Under de första åren stod föreningen utan lokal, hvilket vållade ganska stora svårigheter och verkade hämmande på rörelsen. Men det var godt gry i barnet; Östermalmsföreningen har utvecklat ett lifskraftigt och målmedvetet arbete, som tagit sig uttryck i föreningens många olika verksamhetsgrenar. Den lilla medlemsskaran har vuxit till mellan 3- å 400, hvarförutom många medlemmar genom afflyttning från orten ha på de platser, dit de kommit, sått ut en säd, som spirat upp i form af nya lokalföreningar. Äfven har Östermalmsföreningen tagit det direkta initiativet till att bilda nya afdelningar, så väl som att organisera fram Hvita Bandets centralstyrelse.

Å tioårsmötet, som var mycket väl besökt, lämnade fr. Rathou en historik öfver föreningens verksamhet under det flydda decenniet, och fru Emma Wretling talade med anledning af dagens betydelse. Professor C. Wallis, hvilken öfvervar motet, frambar männens tack för kvinnans insats i det etiskt sociala arbete, som kampen mot alkoholen innebär.

Sin tacksamhet till fröken E. Rathou för hennes 10-åriga ordförandeskap och nitiska arbete gaf Östermalmsföreningen uttryck för genom att till henne öfverlämna en större hedersgåfva, hvarefter ungdomsafdelningen frambar genom en ung flicka sitt tack för fröken Rathous banbrytande arbete, hvars frukter det nu upp växande släktet får åtnjuta.

Mellan talen sjöng föreningens damkör flera anslående nummer.

Miss Anna Ecksteins världsfredsadress.

Miss Ecksteins arbete för fredssaken torde redan vara Dagnys läsare bekant. I en artikel i början af detta år voro vi i tillfälle att redogöra för det storartade arbete hon upptagit — att samla namn från alla jordens skilda länder under en petition för freden, som skall framlämnas å nästa Haagkonferens år 1915. Arbetet med insamlingen af namnunderskrifter har nu tagit sin början äfven i Sverige.

Organiserandet och ledningen af det svenska deltagandet i adressen har öfvertagits af Sveriges fredsföreningars samarbetskommitté, i hvilken samtliga svenska fredsorganisa-

tioner äro representerade. För den närmare ledningen af arbetet har tillsatts en subkommitté, bestående af fruarna Fanny Pettersson och Ebba Cederstrand, Stockholm, samt Louise Lombard, Djursholm. Fredsadressens expedition är inrymd i Svenska fredsföreningens lokal, Regeringsgatan 74 i Stockholm.

Adresslistor kunna rekvireras under adress: Fredsadressens expedition, Stockholm C. De erhållas gratis af en hvar, men kommittén är gifvetvis tacksam att erhålla porto till deras expedierande. Adressen får undertecknas af hvarje man och kvinna öfver 18 år.

Listor för tecknande af namn finnas äfven tillgängliga på Dagnys expedition.

Notiser.

Landthushållningsskolan vid Rimforsa. K. m:t har tilldelat Fredrika-Bremerförbundet såsom bidrag till upprätthållande under år 1911 af förbundets landthushållningsskola vid Rimforsa för utbildande af lärarinnor ett statsanslag af 6,000 kr.

Husmoderskurser för arbetarhustrur i Göteborg. Göteborgs folkskolestyrelse kommer att i samarbete med den kvinnliga nykterhetsföreningen Hvita bandet under vinterns lopp anordna praktiska husmoderskurser för arbetarhustrur och unga flickor ur arbetarhem. Kurserna skola förläggas till ett 10-tal skolhus i skilda stadsdelar och pågå hvardera i sju veckor. De omfatta praktisk undervisning i enklare matlagning och äro afgiftsfria för deltagarna. Folkskolestyrelsen bestrider kostnaderna för själva kurserna, och Hvita bandet har åtagit sig att ekonomiskt stödja de fattigaste deltagarna, om så påfordras. Meningen är nämligen att dessa, endast mot erläggandet af priset för ingredienserna, skola få ta med sig hem den mat de laga, och det kan ju tänkas att flera icke kunna uppbringa pengar härtill.

Svenska Fattigvårdsförbundets afdelning för räddningsarbete. Under namn af *Skyddsvärnet* ha landets skydds-föreningar för frigifnas hjälp och åtskilliga andra organisationer med likartadt syfte sammanslutit sig till en afdelning inom Svenska Fattigvårdsförbundet.

Afdelningens uppgift är att verka för främjande af det allmänna och enskilda räddningsarbetet bland frigifna fångar, villkorligt dömda, lösdrivare, prostituerade och i liknande afseende hjälpbehöfvande. För ändamålet vinnande vill afdelningen bl. a. söka åstadkomma ett verkamt samarbete mellan offentliga och enskilda företag, som arbeta för något af ofvan angifna syften, söka bereda arbete eller annan hjälp och i erforderliga fall öfvervakning för här afsedda hjälpbehöfvande samt i möjligaste mån söka *förebygga och bekämpa brottslighet och last*.

Ett upprop har i dagarna utskickats där det vädjas till den stora allmänheten om stöd och hjälp till det behjärtansvärda företaget. Hvad som behöfves är *representanter* för afdelningen på skilda orter, d. v. s. personer, som vilja väcka och leda intresset för saken. Bland andra vädjas det i uppropet särskildt till kvinnorna med betonande af hvad hjälp de skulle kunna gifva afdelningen i dess verksamhet. Anmälan om inträde i "Skyddsvärnet", antingen som ekonomiskt understödjande medlem — afgift 3 kr. — eller såsom aktivt deltagande, kan göras under adress: *Skyddsvärnet, G:la Kungsholmsbrogatan 32, 1 tr., Stockholm.*

GAHNS

Normal-, Skrif- och Kopie-Bläck, af Kungl. Kontroll- och Justeringsstyrelsen godkändt som **Svenskt Normal-Bläck**, tillverkad af **Henrik Gahns Aseptin-Amykos-Aktiebolag Upsala**. Flyter lätt, kopierar utmärkt, bildar ej bottensats, är mycket hållbart och angriper ej pennan.

Rösträttsutredningen.

Proposition till 1911 års riksdag?

Det är nu snart fem år sedan riksdagen i enlighet med konstitutionsutskottets förslag beslöt en skrivelse till regeringen med begäran om utredning i kvinnornas rösträttsfråga samt af denna utredning föranledt förslag i frågan. Beslutet fattades i Första kammaren med 69 röster mot 60, i Andra kammaren med 127 mot 100. Redan följande år antog riksdagen såsom hvilande ett af regeringen framlagdt förslag om utvidgad rösträtt för män. Angående den kvinnliga rösträtten yttrar justitieministern i detta sammanhang, efter sedan han framhållit det berättigade i krafvet på rösträtt äfven för kvinnor, gifta såväl som ogifta, samt sin öfvertygelse om frågans snara lösning, att ett upptagande af frågan till behandling vid denna tid icke kunde anses lämpligt, då den utredning, som dithills kunnat medhinnas, icke var af den omfattande beskaffenhet, som med riksdagens skrivelse afsågs. Detta var 1907.

En ytterligare påminnelse om utredningen gjordes vid samma riksdag i en interpellation i Andra kammaren angående utsikterna till resultatets framläggande för 1908 års riksdag. Af statsministerns svar framgick att arbetet fortskred. Också förelåg under 1908 års riksdag den svenska delen af utredningen färdig, dock utan förslag från regeringen. 1909 visade Andra kammaren, då den utan votering efter konstitutionsutskottets tillstyrkan antog Liberala Samlingspartiets rösträttsmotion, att den för sin del ansåg all vidare utredning af frågan öfverflödig. Första kammaren däremot intog fortfarande en afvaktande hållning, och därmed föll frågan äfven denna gång. Icke heller 1910 års riksdag såg några tecken på att utredningen skulle blifva färdig. En interpellation till statsministern inbringade det svaret, att utredningen bedrefs med all skyndsamhet, men att det ännu var omöjligt säga när den kunde blifva afslutad. Frågan gällde nu närmast kvinnorösträttens verkningar i de länder där den blifvit genomförd, och denna del af utredningen hade anförtratts åt professor Reuterskiöld i Upsala.

Utredningsfrågan hade sålunda hunnit fram till sitt sista stadium. Att få den slutförd i så god tid, att dess resultat i form af en kungl. proposition kunde föreläggas 1911 års riksdag måste nu blifva röst-

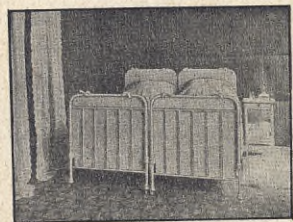
rättskvinnornas närmaste önskemål. Detta så mycket mera, som 1911 års riksdag är den sista under perioden och ett förhållande öfver denna riksdag skulle betyda ett uppskjutande af frågan ännu en hel trefårsperiod.

Af denna anledning beslöt Centralstyrelsens i L. K. P. R. Verkställande Utskott att hos professor Reuterskiöld efterhöra hur långt arbetet avancerat och om utsikter funnes för att utredningen kunde blifva färdig i så god tid att med stöd af densamma en kungl. proposition kunde framkomma till nästa riksdag.

Den 15 oktober mottogs Verkställande Utskottet af professor Reuterskiöld, som med stort tillmötesgående redogjorde för arbetets gång och förlopp samt hur han fattat sitt uppdrag. Professor Reuterskiöld meddelade vidare, att han efter anmodan af statsministern så vidt möjligt skulle få utredningen färdig till jul eller senast till nästa termins början, hvarigenom detta hinder för en kungl. propositions framläggande för riksdagen blefve undanröjdt. Jämsides med den utredning professor Reuterskiöld har om hand utföres en statistisk bearbetning af det utländska materialet genom Statistiska Centralbyrån.

Med anledning af de i Upsala erhållna upplysningarna beslöt Verkställande Utskottet att snarast möjligt söka erhålla audiens hos statsministern för att få bekräftelse på de af professor Reuterskiöld erhållna underrättelserna. Den 20 oktober mottogs Verkställande Utskottet af excellensen Lindman, som naturligtvis i frågans nuvarande läge icke kunde afgifva något direkt löfte. Excellensen Lindman förklarade likväl med bestämdhet, att det var hans önskan att utredningen påskyndades så att den förelåg färdig till nästa riksdag. Att utredningen af regeringen skulle begagnats i förhållningssyfte, såsom det hittills förklarligt nog ganska allmänt antagits, tillbakavisades af statsministern.

Af allt att döma tyckes den kvinnliga rösträttsfrågan således nu ha ryckt ett stort steg närmare sin lösning. Den Lindmanska regeringen har på betydligt kortare tid än den utredningen tagit visat sig vara man att lösa långt kvistigare frågor, och här föreligger ju för öfrigt endast fullgörandet af ett redan af riksdagen gifvet uppdrag.

ENGELSKA MAGASINET

Drottninggatan 31

Sängar och Sängkläder

i största ural.
Låga bestämda priser

Sanitäsängar o. soffor
med stålriktningen Kr. 12 och 18.

Ottomaner och

Duchateller

fullt monterade med kuddar
och öfverkast från Kr. 105.

Kvindelig Læseforening i Köpenhamn.

Sophie Alberti.
Företagets skaparinna.

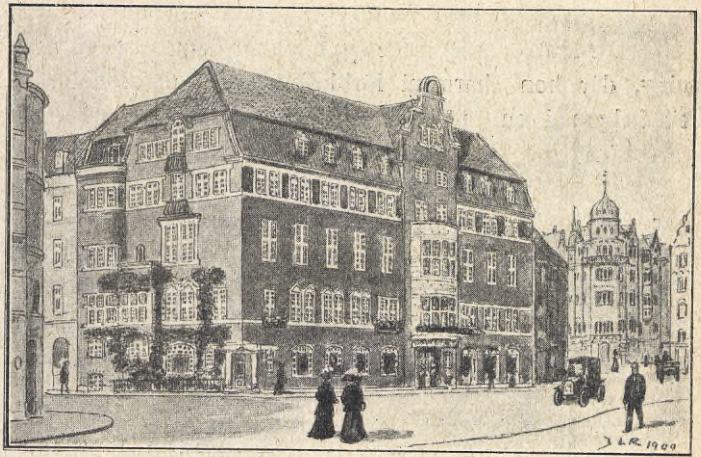
mottogs med storartad gästfrihet.

Den 5 januari hade grundstenen lagts till denna byggnad, som således på den korta tiden af endast nio månader hunnit resas. Den inrymmer i sitt nu fullbordade skick ett bibliotek på 62,000 band, hvilket, fördeladt i tre våningar, genom hissar sänder sitt innehåll ned till utlåningssalen. I denna sal finnes en mindre afdelning, där man själf kan taga ut sin bok och få den direkt antecknad.

Från boksalen kommer man in i ett samtalsrum, där institutionens kvinnliga porträttgalleri är placeradt, därifrån in i ett rymligt och originellt monteradt tearoom. En härlig marmortrappa, gåfva af en anonym "Wohlthäter", leder till ett par vackra i lätt och ljus stil anordnade tidningsrum samt rakt fram till ett praktfullt representationsrum, genom ett par monumentala glasdörrar förbundet med den stora fest- och föredragningssalen, hvilken i dagligt bruk också är lässal. Innanför denna finnas ytterligare ett par afskilda, tysta studierum med handböcker och lexika. Husets tvänne öfversta våningar, det s. k. "Damehotellet", innehålla ett antal ljusa och tilltalande rum, en behaglig tillflyktsort för resande damer. Dessa små rum upplätos gästfritt af fröken Sophie Alberti åt samtliga vid invigningshögtidligheten närvarande svenska och norska gäster.

Det obeskrifliga kaos i trappor och salar, som ännu den 18:de, dagen före invigningen, var rådande, hade tack vare samma otroliga och systematiska energi, som präglat hela företaget, invigningsdagen öfvergått i den skönaste harmoni. Den 19:de på middagen, kl. 2, samlades så många inbjudna, som den stora salen kunde rymma. Kvindelig Læseforenings ordf. fröken Sophie Alberti, hälsade församlingen med orden: "Välkommen och tack skall vara de första ord som här talas". Därefter redogjorde hon för företagets uppkomst och utveckling och slutade med ett: "Må kunskap och skönhet vara det ädla vin, som föreningen skänker sina medlemmar". Efter en kântat af Sophie Breum framfördes en rad hälsningar från inbjudna föreningar.

Å Fredrika-Bremer-Förbundets vägnar öfverlämnade fru Siri Petren på uppdrag af förvaltningsutskottet ett vackert gammalt porträtt af Fredrika Bremer.

Kvindelig Læseforenings nya byggnad.

På samma gång hon uttalade lyckönskningar till det redan vunna arbetsresultatet, gaf hon uttryck åt en framtidsdröm, nämligen att några af de små rummen ovanpå kunde i stipendium anvisas som bostad åt förhoppningsfull studerande kvinnlig ungdom, i likhet med hvad fallet varit på den gamla Regensen. Som representant för den svenska Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt yttrade dr Gulli Petrini några ord om samhörighetskänslan de skandinaviska länderna emellan samt öfverbringade såsom gåfva från svenska kvinnor en statyett af Ruth Milles. För Norske kvinders Læseforening bragte fru Aagot Aubert Lindbæk moderföreningen i Köpenhamn en frisk och glad hälsning från dottern i Norge, och för Norske kvinders Fredsforening bringade fru Aagot Gjems-Selmer i sköna och väl framsagda ord en lyckönskan. Från Malmö kvinnliga klubb- och läsesällskap frambar dess ordf. öfverstinnan Anne Madeline Aschan en gåfva, Svecia Antiqua et Hodierna, hvarjämte dess vice ordf., fröken Ebba Lindencrona, värtaligt framhöll upplysningens stora betydelse i framåtskridandets tjänst. Som representant för Norsk Kvindesagsforening talade liffullt och energiskt fröken Frederikke Mörck och för Svenska Kvinnors Fredsforening fru Anna Bugge-Wicksell, som betonade att här alltid visats gästfrihet mot skrivande och arbetande kvinnor och att tankar äfven här funnit sitt hem. För Malmö Damsällskap dess ordförande fru Elisabeth Qvensel och dess sekreterare fröken Anna Eurenus och fru Maria Skytte; för Lunds kvinnliga klubsällskap fröken Hanna Möller med lyckönskan och tack för en vacker förebild för kvinnlig arbetsinsats.

Fru Görtz, medlem af byggnadskommittén, tackade för godt samarbete och uttalade goda förhoppningar för företagets ekonomi. Dagens största talarsuccès vanns af den 82-åriga skolveteranen fröken Nathalie Zahle, som talade friskt, ungdomligt och muntert, hälsad af jubel, om gamla tider och nya plikter. Hela dagen kom där telegram, blommor och gåfvor (en flygel bland andra vackra saker). Dagens festlighet afslutades först vid midnatt.

Kejsarens nya kläder.

Det gick en liten dam på en gata — som i triumf, i triumf, ty alla vände sig om efter henne i skygg hyllning, där hon charmant förbluffande och majestätisk som ett helgon i en mandorla af öfverlägsenhet svepte öfver torget på sina stylthöga klackar, raffineradt elegant i bruset från sitt osynliga siden och följd af blyga hviskningar från gatans vanliga publik, arbetande hvardagsmänniskor i färdigköpta kläder, hvilka sågo på henne som på en uppenbarelse från en annan och skönare värld — ja, som tycktes betvifla verkligheten af så mycken charme och tjusning.

Jag gjorde nästan så med. — Nej, men tror du, att hon verkligen är riktigt verklig, frågade jag afundsjuk och häpen. Min vän besvarade snabbt min fråga — dock på sitt sätt. (Jag ber på förhand om ursäkt för det, ty han är en i hög grad otidsenlig varelse — en af svärmarnas nästan utdöda ras — han har naturligtvis aldrig lyckats placera sig själf någonstades här i världen och börjar bli nervös af att alltjämt vara utan ställning eller fötäfte och alltså utan något egentligt existensberättigande.)

— Verklig, riktigt verklig, svarade han tungsint, nej, det är hon icke — en illusion är hon, helt enkelt en af de många vi skaffat oss sedan de dagar vi begynte med fikonlöf och med dem lade grunden till det storartade kostymmagasin, som ännu förser oss med alla de maskeraddräkter af formler och konventionella begrepp, hvarmed vi dölja våra själars skavanker, alla de skärmar och kulisser af illusioner och omsvep, hvarmed vi ombona vårt lif för att slippa de kalla fläktarna från evighetens djup och alla de dåraktiga frågorna om "hvadan", och "hvarthän", om "livets mening" och "människans ändamål". . .

Som om denna mening och detta ändamål skulle bestå i annat än att klä sig, utbrast han. I annat än att korrekt uppbära såväl sin andliga som sin kroppsliga dräkt — i annat än att plikttroget vara notarie och intet annat, om man händelsevis blifvit satt till det, byråchef, om man till äfventyrs hunnit så långt, och hof- eller kaféfröken, om man innehar någon af dessa värdigheter?

Ty hvad äro alla slags titlar, ämbeten och positioner på den sociala eller andliga rangskalan, alla skillnader mellan bildade och obildade, fattiga och rika, höga och låga, annat än kläder de med?

Fastän oftast af samma slag som kejsarens nya.

Dock, det gör ingenting, ty få människor ha nog barnaskarpa ögon att upptäcka skillnaden, och ehvad de äro kejsarens eller icke, så uppfylla de ändå lika bra sitt ändamål det att dölja människan — det gemensamma nakna köttet och den stackars nakna själen.

Hvem tänkte t. ex. på människan — den lidande, stridande, småsinta, lumpna och vankelmodiga, men dock eviga och sublimes — hos den där sällsynt charmanta lilla världsdamen, som nyss fick hela gatan att andligen kasta sig på knä för hennes parisdress och hennes rent fysiska prägel af "highest class?"

Hvem tänker på människan, medmänniskan med hennes plikter af kärlek och långmodighet mot alla, emedan ingen är sämre än hon, hos t. ex. en general i uniform eller en byråchef i hans ämbetsrum?

Är icke själfva tanken löjlig?

Ty skulle generalen kunna kommendera med någon auktoritet eller ämbetsmannen inge vördnad för lagarna, om man just då tänkte sig dem nakna, afklädda sina värdigheter, lika fula och små som alla andra?

Nej, illusionerna måste bibehållas, den lilla, lilla människan får icke ett ögonblick titta fram bakom sin stora värdighets draperier; alla de ståtliga, vördnadsbjudande omsvepen måste dölja kärnan — verkligheten.

Hvarför?

— Ja, hvarför?

För att kärnan är så liten och lumpen?

Ja, men är det icke alla de trånga och styfva formernas fel — de, som hålla på att förkväva och förtorka den?

Ack, brast han ut, det är synd om det högsta och ädlaste, det enda bestående hos människan — hennes mänsklighet! Man skulle kunna tro att den vore en farlig sjukdom, så kringskäres den af trånga klassificeringar och inskränkes af konventionell etikett till minsta möjliga dimensioner.

Och man frågar sig med bäfvan om den icke snart kommer att alldeles vissna och dö ut likt en blomma utan vatten. . .

Torkan, försumpningen är ju redan nästan hopplöst stor.

Klass förstår ju icke klass — människa icke människa — leka kurragömma med hvarandra i blindhet och ondskas.

För att kunna lefva måste man bära mask — inför andra och till slut äfven inför sig själf.

Ja snart vågar man inte ens vara ensam med sig själf.

Nej, tack, hvarför har man föreningar och ordnar, om inte för att slippa det — om inte för att man, då man vid arbetstidens slut afkläder sig sin yrkesvärdighet, skall slippa att ens ett ögonblick vara ensam med sig själf, sitt nakna jag, utan genast skall kunna påkläda sig en ordens- eller föreningsdito.

Allt färre och färre, sade han sorgset, bli de, som våga vara omaskerade, som, afklädda alla sina andliga paltor, sin ställning som ditt, sin karaktär som datt, våga ransaka sina blottade själar, ångrande, stridande och bedjande som svärmarna i forna dagar, galningarna, hvilka uppryckta till den sjunde af himlarna stundom glömdes t. o. m. sina egna namn, huru mycket mer då sina eventuella positioner inom det eller det samhället.

Allt färre och färre bli de, för hvilka kroppens prydnader och dräkter, ära, namn och rykte, rikedom och skönhet, titlar och ämbeten äro hvad de skola vara — symboler — medel till det godas framgång.

Men det stora flertalet har i och med förlusten af sin ödmjukhet och renhet också förlorat nyckeln till symbolerna — och gjort medlen till mål. . .

Köp Oskummad mjölk direkt

hemsänd i plomberade kärll till 17 öre pr liter.

AKTIEBOLAGET MEJERIET VICTORIA

Riks 770. — Kungl. Hofleverantör — Allm. 69 37.

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

Skola de vakna upp ur sin villfarelse i tid, frågade han sig drömmande, innan kejsarens nya kläder likt en nessusmantel af småsint världslighet växt så fast vid deras själar, att de icke kunna bli dem kvitt — annat än i döden.

Och då är det för sent — allt för sent.

Ack, huru länge, sade han tungt, huru länge skola vi vara omyndiga barn, huru länge skall det dröja innan vi slippa att gå i gångstol hela lifvet igenom, kringgårdade på alla håll af illusioner för att icke skrämmas från vettet af lifvets och dödens verklighet?

Huru länge skall den ena existensen efter den andra gagnlöst förrinna, förströdda af lekverk, jollrade till sömns af bagateller — som om ingen död fanns — — tills den oundviklige kommer dem för brådt uppå?

När skola alla de små lifven komma i harmoni med Lifvet? Och när med döden?

När skola de bli sådana, att de hvarken skämmas inför den eller frukta den?

Ack, förvisso icke på länge, all vår strid gäller blott tiden, timligheten — allt som af världen är — alla kejsarens nya kläder.

Lenah.

Notiser.

Ingen löneförhöjning. Teckningslärarinnorna vid Stockholms folkskolor ha i petition, som ingifvits till folkskoleöfverstyrelsen, anhållit om löneförhöjning från och med nästa år. Lönen för fast anställd teckningslärarinna utgör 1,500—2,100 kr. Lärarinnorna anhålla, att begynnelönen måtte höjas till 2,000 kr. och slutlönen till 2,600 kr. samt att de e. o. lärarna också måtte få en löneförhöjning om 500 kr.

Folkskoleöfverstyrelsen har emellertid beslutat, att petitionen icke skall till någon åtgärd föranleda.

Vid Ekonomiska frihetsförbundets höststämma i Stockholm den 16—18 sept. beslöts göra följande uttalande:

Till den organiserade kvinnorörelsen.

Enär mötet betraktar kvinnornas sträfvanden att uppnå politisk likställighet och öfver hufvud taget lika rätt med mannen i samhället såsom rättvisa och berättigade, uttalar mötet sin lifliga sympati för den kvinnliga röströrelsen.

Men då det tillika ligger i kvinnornas alldeles särskilda intresse att ekonomisk frihet uppnås för hvarje enskild och då denna frihet framför allt hotas af de privata monopolen, bland dem särskildt jordvärdemonopolet, som hindrar det stora flertalet af landets barn från tillgång på lika villkor till fosterlandets jord och från en rättvis andel i de samhällliga jordvärdena, ställer mötet en enträgen maning till den organiserade kvinnorörelsen att upptaga jordvärdefrågan till allvarlig behandling och att icke försumma något tillfälle att äfven för kvinnorna häfda krafvet om lika rätt och tillgång till alla samhällliga förmåner och särskildt till de samhällsskapta jordvärdena, hvar på ekonomisk frihet för alla måste grundas.

Stockholms F. K. P. R:s språkkurser togo sin början torsdagen den 20 dennes med två kurser i engelska, en för nybörjare och en för elever med förkunskaper. Vid den högre af dessa kurser har på grund af de många anmälningarna måst anordnas fyra parallellafdelningar. Till

de engelska kurserna för nybörjare, liksom till kurserna i franska och tyska mottagas ännu elever. Anmälning göres i Almqvistska samskolan före lektionernas början kl. 7 e. m. Lärare äro i engelska, högre kursen: Mrs Isabel Fröst f. Wadge och Mr Donald E. Kidd; nybörjarkursen: fröknarna Hélène Philipson och Elisabet Abenius. I tyska fräulein Dircks och i franska mademoiselle Binbenet.

Föreningsmeddelanden.

I **Malmö F. K. P. R.** höll dr Gulli Petrini den 20 dennes på föreningens inbjudan föredrag öfver ämnet: Kvinnans deltagande i det politiska och kommunala lifvet.

Efter en kort återblick på den kvinnliga rösträttsrörelsens historia utvecklade dr Petrini på ett klart och väckande sätt skälen för kvinnornas begäran att få direkt inflytande på samhällets angelägenheter. Hittills hade dessa skötts nästan uteslutande af män. Dock kan man ej säga, att allting är som det borde vara. Finge vi kvinnorna med, komme dessa säkert att göra många goda insatser i fattigvård, uppfostran, nykterhet m. m. Kvinnornas öfning i att med små medel kunna uträtta mycket komme då också samhället till godo.

Hvad valen anginge, måste kvinnorna komma ihåg att i städer af Malmö storlek stadsfullmäktigevalen i viss mån äro politiska, i det att stadsfullmäktige utse riksdagsmän till Första kammaren. Kvinnorna böra vid valen sluta sig till de särskilda partiorganisationerna och icke uppätta spränglistor med kvinnliga namn, utan lojalt rösta med partilistorna. Dr P. påpekade det inkonsekventa uti att neka kvinnorna politisk rösträtt eller rätt att rösta på riksdagsmän till Andra kammaren, då man ju tillerkände kvinnor, som invalts i stadsfullmäktige, rätt att deltaga i val af riksdagsmän till Första kammaren. Vid många tillfällen behöfdes kvinnornas ingripande i lagstiftningen, såsom för upprättande af effektivt barnskydd, moderskydd, reglering af kvinnliga löner m. m.

Föredraget, som framfördes med varm öfvertygelse, mottogs med lifligt bifall.

Trollhättans F. R. P. R. började sitt arbete för hösten med en offentlig fest onsdagen 21 sept. Rösträttsemblemet i tablå med vackra ljuseffekter inledde festen.

Fröken Signe Wollter höll föredrag om "Kvinnorörelsen i alla land," och programmet utfylldes med musik, kaffeservering och danslekar. Onsdagen 21 okt. hade föreningen anordnat ett föredrag af fru Siri Forsell om "Sparsamhet i hemmet och modern matlagning." Ämnet hade lockat fullt hus och publiken var belåten. "Melandergröten", kokt i hölåda, afsmakades och prisades, och de tryckta matrecepten räckte på långt när ej till. Hela anordningen rekommenderas föreningarna på det varmaste.

Inte så sällan får K. P. R. mottaga bevis på sympati. Ett exempel. En sedan männens rösträttsstrid existerande rösträttsförening har först nu i dagarna upplösts. Enhälligt beslöts att testamentera den lilla återstående kassan till Trollhättans F. K. P. R.

Sprid Dagny!

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{1}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$ och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Sex präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Gagner. 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor, 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7 $\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

Undervisningsvan lärarinna

önskar under ferierna nov.-jan. plats i familj (helst i Sthlm).

Villig deltaga i förekommande göromål. Svar till "Goda betyg", Dagnys exp.

En 19-årig examinerad

småskollärarinna önskar plats i familj att undervisa 1-2 barn i vanliga skolämnen, gärna nybörjare. Önskar anses som familjemedlem. Rekommendationer kunna fås. Svar emotes tacksamt till "Genast", denna tidnings expedition.

Plats i god familj

sökes af 23 års flicka, fullt kunnig och villig att undervisa i eng. spr. samt deltaga i hemmet förekommande sysslor. 3-årig praktik utomlands. Goda referenser. Fr. A. Larsson, Stensborg nr 8, Eskilstuna.

Ung prästdotter,

som med vackert afgångsbetyg genomgått Statens Normalskola, önskar, snarast möjligt, plats å kontor, såsom skrifbiträde eller dylikt. (Helst i Stockholm.) Svar emotes tacksamt till "Kaj", Postkontoret, Enköping f. v. b.

UTEXAMINERAD kindergartenslärarinna önskar plats i skola eller hem. Svar till "Lärarinna", Sv. Telegrafb., Sthlm.

UNG, anspråkslös flicka önskar plats i bättre familj som husa eller barnfröken. Är något kunnig i sömnad och inomhus förekommande göromål. Svar till "19 år", Falköping, p. r.

PRIVAT plats önskas hos lindrigt sjuk herre eller dam. Svar till "Syster", under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Sjuksköterska

önskar plats helst å klinik eller att biträda läkare. Svar tacksamt till "Sjuksköterska", Postkontoret, Helsingborg.

NITTON års flicka af bättre familj, som genomgått elementarläroverk och hushållsskola, önskar till nyåret plats som sällskap och hjälp helst hos äldre fru eller också hos familj. Svar till "Nitton-åring", und. adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

Sprid Dagny!

Bildad, musikalisk flicka

från godt hem, som i flera år förestått sina yngre syskons skollushåll önskar plats i höst såsom sällskap och hjälp, helst uti allvarligt hem eller såsom värdinna i sådant hem där husmoder saknas. Svar till "Värmländska 26 år", Heljebol p. r.

Prästdotter,

19 år, frisk och glad, med lust och vana vid arbete, önskar plats i bättre hem som hjälp i hushållet eller att vårda en sjuk. Svar till "Anna", Varberg p. r.

Landbrukaredotter

önskar plats i bättre hem på landet, helst prästhus, att mot fritt vivre isynnerhet lära matlagning men är äfven villig att hjälpa till med inomhus förekommande göromål. Önskar blifva ansedd som familjemedlem. Svar märkt "22", Nordanå p. r., Skåne.

18-ÅRIG, anspråkslös flicka, önskar plats i bättre familj som husmoders hjälp och sällskap. Kan äfven biträda med skrifgöromål. Svar märkt "Familjemedlem", Torsby p. r.

Ordentlig flicka

önskar genast plats i god familj. Är villig deltaga i alla förekommande göromål. Lön önskas. Svar till "E. K.", Halmstad p. r.

Ung bildad flicka,

som i sommar genomgått en hushållskurs, önskar plats i liten familj. Bästa rek. Svar märkt "Duglig", Falkenberg p. r.

23-ÅRIG skånska önskar plats i god familj att vara husmodern behjälplig med husliga göromål. Kun- nign i matlagning. Svar till "17 år", Vimmerby p. r.

25-ÅRIG förlofvad flicka önskar under några månader i vinter plats i bättre hem där tillfälle gifves att lära matlagning. Svar till "Fritt vivre", Nordiska Annonnsbyrån, Göteborg.

31-årig laodbrukaredotter,

som genomgått hushållskurs i familj, slöjd- och hushållskurs vid praktisk skola samt skolkökslärarinne- kurs vid Nääs önskar i höst plats som hushållsfröken eller husföreståndarinna. Svar med löneförman- ner m. m. till "Kunnig", Karlskrona p. r.

Ung flicka

med flerårig vana i affär samt kunnig i sömnad och tapisseriarbeten söker plats nu eller framdeles. Innehar plats men önskar ombyte. Svar tacksamt till "Ärlig och plikttrögen", Strängnäs p. r.

Enkel anspråkslös flicka, kunnig i handarbeten och sömnad, söker plats i familj 1:sta nov. Svar till "B. N.", Brunby p. r.

Anspråkslös

flicka önskar plats att deltaga i alla förekommande husliga sysslor och anses som familjemedlem i vänligt hem, där mycket är att göra och husmoder finnes. Någon lön önskas. Adress "W. W.", Fliseryd.

22 års flicka

som genomgått hushållsskola samt kunnig i alla husliga göromål, önskar plats till 15 november hos äldre dam eller i mindre, fin familj att gå frun tillhanda. Svar till "Maja", Gnesta p. r.

Ung,

bildad flicka önskar plats som lektris och sällskap åt äldre person. Svar till "Ingrid", Alingsås p. r.

Ung flicka

önskar mot fritt vivre plats i bättre familj i och för att lära hushåll. Svar till "17 år", Kopparberg p. r.

EN kokerska, kunnig i såväl finare som enklare matlagning, syltning, inkokning och bakning samt en husjungfru kunnig i sina sysslor, önska platser instundande flyttning, helst i Stockholm. Goda betyg från föregående platser. Svar till "K. H.", Sundsvall p. r.

18-årig, bättre, musikalisk flicka,

som genomgått hushållsskola, önskar plats i liten familj. Svar till "Familjemedlem", Östg. Corresp. kontor, Linköping.

Gynna Dagnys annonsörer!

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

LEDIGA PLATSER.

Föreståndarebefattningen

vid den nyinrättade *Högre folkskolan i Visingsö* sökes senast inom 60 dagar från ledighetens första kungörande i Post- och Inrikes tidningar. Nyuppford lärarbostad, innehållande 4 rum och kök jämte nödiga uthus, finnes. Ansökningarna ställas till skolrådets ordförande, adress Visingsö. Af kungl. maj:t den 28 januari 1910 godkänt reglemente finnes till påseende hos skolrådets ordförande. Lön enligt lag, under förutsättning att statsbidrag och anslag ur Visingsöfonden af skoldistriktet erhålles.

Visingsö den 29 sept. 1910.

Skolrådet.

Ordinarie lärarinnetjänsten

vid Stocksunds fasta folkskola sökes hos skolrådet i *Stocksunds skoldistrikt* i Danderyds kyrkoförsamling inom 60 dagar från första kungörandet i Post- och Inrikes tidningar. Lön enligt å kyrkostäm- ma fastställd löneroglering.

Danderyd i Stockholms län den 26 september 1910.

J. E. Ekstedt.

Kyrkoherde.

Skolrådets ordförande.

Adress Danderyd.

En skicklig lärarinna

med moderata löneanspråk kunnig i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbeten, sökes nu genast att undervisa en 14 års flicka, som genomgått 4 klasser i elementarskola. Svar med foto. och löneanspråk till Hjellö Egendom pr Gate. Rikstel.

Barnsköterska

(utbildad genom Barnavård), goda rekommendationer, praktisk erfarenhet och helst elementarbildad erhåller god anställning nu genast för ett barn i god familj bosatt i Finland.

Närmare underrättelser å Stockholms Stads Arbetsförmedling, Regeringsg. 113.

ENSAMJUNGFRU sökes för nygift familj tio min. väg från Sthlm. Hjälp för gröfre sysslor finnes. Svar till fru Thiel, Frescati, Experimentalfältet. R. t. 99 05.

God affär!

Ett affärsvant och språkkunnigt fruntimmer sökes att mot fast lön och vinstandel förestå ett 1:sta klassens turisthotell och pensionat (aktiebola). Den har företrädare, som haft praktik i facket och kan placera kapital i företaget. Svar till "Bellevue" under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Retuschös,

skicklig och väl förfaren i maskinretusch för klichéer, erhåller genast anställning å vår maskinretuschafdelning.

Centraltryckeriet, Stockholm.

Skrifbiträde.

Verkligt duglig flicka från god familj med bra handstil och underbyggnad erhåller genast anställning.

Svar med fotografi och lönepresentationer torde inom 8 dagar sändas till Kronolänsman Carl Nerman, Laholm.

Lärarinnor,

husföreståndarinnor, hushållsbiträden och barnfröknar erhålla goda platser genom *

Stockholms Uthyrningsbyrå

12 Kungsträdgårdsgatan.

Obs! Byrån grundad 1894.

Kvinnlig gymnast

villig att vara husmoder behjälplig med skötseln af en 2 års gosse, läsläsning med 2:ne gossar om 9 och 11 år samt för öfrigt deltaga i förekommande sysslor, erhåller plats den 15 november. Kokerska, kammarjungfru och barnjungfru finnas. Foto. jämte uppgift på ålder och löneanspråk torde sändas till fru Ragnar L. Jeanson, Kalmar.

Kokerska,

kunnig och väl rekommenderad får plats i liten familj. Platsen sökes mellan 9—11, 1—4, Nybrogatan 41. 2 tr., Stockholm.

Å Gottland, egendom i närheten af Visby, får hushållerska, skicklig i matlagning o. s. v., van vid landet, plats hos ungherre (officer o. godsägare) att sköta matlagningen, ha tillsyn öfver hem och tjänare. Vid. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

I verkligt godt hem i Stockholm får bildadt, enkelt, hushållsvant fruntimmer plats i ålder 34—45 år, kunnig i matlagning, van vid uppköp, villig att ha tillsyn till två flickor, 5—8 år, se till deras kläder, deltaga med sömnad, städning o. s. v. Duglig jungfru finnes. Goda betyg, muntliga rek. fordras. Vid. Nya Inack.-Byrån. Brunkebergsg. 3 B.

Sjuksköterskeelever

mottagas å Kustsjukhuset på Styrö. Afgift 30 kr. pr månad. Nästa plats ledig 1 nov. Ansökan insändes till föreståndarinnan. Adr. Kustsjukhuset, Styrö Hafsbad.

Dam,

kunnig i svensk och engelsk steno- grafi och maskinskrifning erhåller plats genom

Remingtons Platsanskaffningsbyrå. Stockholm.

Vid bruk i Gästrikland i närheten af Gäfle i disponentfamilj får hushållerska, skicklig i matlagning, bakning, syltning, plats. Två tjänare. Lönevilkor 300. Vid. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m.

Muntliga och skriftliga

upplysningar genom

Fredrika-Bremer-

Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti extra prima Congressgardiner i olika färger 100 cm. br. Vanliga allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggydukar. Tråd 95 öre duss. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Bomullstyger fr. 29 öre metr. Bordvaxduk, Filtar, Gardinstufvar, Hellye-Cheviot, god kvalitet i olika färger säljes särdeles billigt.

Slumplagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

5%

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Parfymmer.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymmer från de förnämsta utländska firmor, finare och enklare tvålar, kammar, borstar samt finare toalettartiklar. Order till landsorten mot efterkraf.

A. V. Nording,
11 Biblioteksgatan 11
63 Drottninggatan 63

Begär

Gardin- & Mattlagrets
Stockholm, Söder,

nyutkomna katalog N:o 7. Största sortering, billigaste priser. Sändes gratis och franko. Agenter antagas.

DALA-NATIONAL-MAGASINET

25 BIRGER-JARLSGATAN 25

INGÅNG FRÅN BRUNNSGATAN. Innehafvare: Fru Anna Lönnberg från Rättvik.

Alla slags Nationaldräkter och Konstväfnader, passande till väggbonader m. m. Konstsmiden, Smycken, Trä- och Näfverarbeten, allt fullkomligt äkta. Leksandslufvor, vacker, praktisk hufvudbonad för damer.

Prisbelönt på Norrköpings utställning. — Kappor och Promenaddräkter förfärdigas efter beställning, välgjort arbete, billiga priser.

ALLM. TEL. 168 30. GÖR ETT BESÖK!

Wiréns China pomada, välgörande för hårväxten.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)
21 Lilla Vattugatan 21 . . . Stockholm.

Kvinnliga Juridiska Byrån, Vallingatan 12.

Kontorstid kl. 1/2 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 183 36.

DAMER! Blus N:r 1103 af hvit yllebattist med riko. smakfullspetsgarnering endast 4.25. Dessutom föra vi ett rikhaltigt lager af nysilfver, dam-, herr- o. barnunderkläder, mössor, alla slags tyger o. väfnader, mattor, filtar, sängtäcken etc. Vill Ni inbespara mycket pengar, så begär genast priskurant o. gör Edra inköp hos oss! Ni får då genast bevis på sanningen af våra affärsprinciper: enbart extra prima varor, noterade till **lägsta** tänkbara priser! **VÄNGÄFVAN**, Vasagatan 15—17, Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriaffär

— Etablerad 1891 —
rekommenderas värdsamt.

OBS.! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).
Hvard.: 1/2 12—2 och 1/2 6—1/2 7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40).
Mottag. 10—3. Andra tider efter öfverenskommelse.

Lektioner i Linnesömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling. Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR,

Sibylleg. 36. Hörnet af Karlavägen.
R. T. 35 30. A. T. 210 04.

Största fabrik i Skandinavien för Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.
58 Klarabergsgatan 58.

ROSABRIN

är ett absolut säkert medel mot röd näsa. Bruksanvisning medf. Pris 1:50. Endast hos fru HOLMIN. Lästmakaregatan 8, i p. STOCKHOLM.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg 1, 1 tr. STOCKHOLM.

Ett svart klädningstyg,

6 mtr. helylle satinkläde, 90 cm. bredd, tjock, mjuk kvalitet, djup svart färg med ovanligt vacker glans, varar i många år, säljes till endast 10.50 st. Otto Oskarsson, Kl. N. Kyrkog. 22, Stockholm.

KAFFET HAR STIGIT kolossalt på kort tid.

Passa därför på och köp af mitt inelligande lager, som ännu säljes till följande låga priser:

Fin Lavadosblandning.....	1: 15
Extra 1:ma Guatemala, Fin-Fin smak.....	1: 20
Extra 1:ma Ljus Java, mild och god.....	1: 25
Extra 1:ma Blå Java, synnerligt omtyckt.....	1: 28
Utsökt Javablandning (flera goda sorter).....	1: 30
Extra 1:ma Central Amerik. Kaffe.....	1: 35
OBS.! Äkta Arabisk Mocca-blandning.....	1: 38
Java Liberia, högfinaste kvalitet.....	1: 45

Förväxla ej mina Kaffesorter med dem som af andra firmor utbjudas under samma namn. Profenlig vara. Redbar behandling.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller förskottslikvid (minsta parti 10 kg.). — Skynda rekv. Vid köp af 60 kg. fraktfritt. Prof af samtliga sorter mot ins. af 20 öre i frimärken. Klipp ur annonsen!

K. W. KARLBERG, Idungatan 5, Stockholm.

Till förmån för

"De gamlas dag"

kommer att anordnas ett AMERIKANSKT LOTTERI och emottagas därtill gåvor med största tacksamhet af undertecknade.

Pastor Primarius J. F. HÄHL,
Stortorget 1.

Lilli Bergh född Klingspor Villagatan 21	vice Häradshöfding C. J. Sjölander Luntmakaregatan 59.	Anna Ruuth född Zethelius Saltsjöbaden.
Louise Lilliesköld född Raab Styrmanngatan 45.	Direktör C. Sjöberg Riddargatan 45.	Cecilia Simonsson Brahegatan 2 A.
A. o. M. Ludvig Artillerigatan 39.	Grosshandlar E. Thulin firma K. L. Lundberg & Co Drottninggatan 56.	Kassör F. Ottergren S:a Blasieholmshamn 12.
Gerda Rydgren Narvavägen 29.	Edith Hirsch Torstensongatan 8.	Direktör F. Rosin S:t Paulsgatan 21.
A. Zettergren född Schaale Eriksplan 2.	Alma Lüning född Tengstrand Walhallavägen 43	Doktor E. Svedmark Lästmakaregatan 27 B.
		Direktör J. Wibergh Nybrogatan 28.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Maria Ribbing f. de Vylder. Af Hedvig af Petersens. Kvinnans värnplikt. Af Elpis. En konferens för diskussion af arbetarskeförhållanden. En kvinnoförenings tioåriga jubileum. Miss Anna Ecksteins fredsadress. Rösträttsutredningen. Proposition till 1911 års riksdag? Kvindelig Læseforening i Köpenhamn. Kejsarens nya kläder. Af Lenah. Insänd litteratur. Notiser. Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.